

*Ομιλία του Καθηγητή Λουκά Τσούκαλη κατά την απονομή του τίτλου του Ιππότη της
Λεγεώνας της Τιμής στη Γαλλική Πρεσβεία, Αθήνα, 14 Δεκεμβρίου 2016
(μετάφραση)*

Κύριε Πρέσβη,

Σας είμαι ευγνώμων για τα γενναιόδωρα λόγια σας, για τη φιλοξενία που μας προσφέρετε απόψε σε αυτό το πολύ όμορφο νεοκλασικό σπίτι της Αθήνας, και βεβαίως για τη μεγάλη τιμή που μου κάνετε ως εκπρόσωπος της Γαλλικής Δημοκρατίας.

Κύριοι πρώην Πρωθυπουργοί, κύριοι Υπουργοί, κύριε Δήμαρχε, κύριοι Πρέσβεις, Εξοχότατοι, Συνάδελφοι, Κυρίες και Κύριοι,

Αποτελεί για μένα τεράστια τιμή η αναγνώριση της δικής μου συμμετοχής στην οικοδόμηση μιας ολοένα και περισσότερο ενωμένης Ευρώπης. Και είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι η αναγνώριση αυτή προέρχεται από τη χώρα όπου ξεκίνησαν όλα, από τη Γαλλία που υπήρξε πρωτεργάτης και οδηγός στη μακρά πλέον πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Για μένα ειδικότερα, υπάρχει αυτή η ιδιαίτερη προσωπική σχέση με τη χώρα του Διαφωτισμού που πάει πίσω στα σχολικά μου χρόνια όταν άρχισα να ανακαλύπτω τη γαλλική γλώσσα και το γαλλικό πολιτισμό.

Αφιέρωσα το μεγαλύτερο μέρος της επαγγελματικής μου ζωής στη μελέτη αυτού που ονομάζουμε ευρωπαϊκό εγχείρημα. Και ομολογώ ότι δεν σεβάστηκα πάντα τα σύνορα μεταξύ ανάλυσης και πράξης, γιατί είναι κάτι που με ενδιαφέρει πραγματικά και στο οποίο πιστεύω.

Για πολλά χρόνια, το ευρωπαϊκό εγχείρημα μεγάλωνε συνεχώς ως προς τα μέλη και τις αρμοδιότητες, αλλά το κέντρο παρέμενε αδύναμο όπως και η νομιμοποιητική βάση στην οποία στηριζόταν. Και ενώ πολλοί είχαν αρχίσει να πιστεύουν ότι η πορεία προς την ενωμένη Ευρώπη ήταν μονόδρομος, άρχισαν να έρχονται απανωτές οι κρίσεις.

Η κρίση του ευρώ, η προσφυγική κρίση, και πιο πρόσφατα, η απόφαση της Μεγάλης Βρετανίας να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελούν κομμάτια της μεγάλης εικόνας, κομμάτια μιας υπαρξιακής κρίσης σε μια εποχή που η οικονομική ανάπτυξη παραμένει αργή και οι ανισότητες εντός των χωρών διευρύνονται.

Η μεγάλη Κρίση με κεφαλαίο Κ μας αναγκάζει να απαντήσουμε στο καίριο ερώτημα για το ποια Ευρώπη θέλουμε και να προσπαθήσουμε να συνταιριάξουμε τους κοινούς στόχους με τα κοινά μέσα που είμαστε διατεθειμένοι να βάλουμε στο τραπέζι, αυτό ακριβώς που δεν κάναμε όταν φτιάξαμε το ευρώ. Και να κερδίσουμε και πάλι την εμπιστοσύνη των συμπολιτών μας στο ευρωπαϊκό εγχείρημα, αυτήν ακριβώς την εμπιστοσύνη που διαβρώνεται όσο ο λαϊκισμός φουντώνει και ο εθνικισμός προσφέρεται από τους δημαγωγούς σαν το θαυματουργό χάπι για όλες τις αρρώστιες. Ο ρόλος της Γαλλίας σε μια συλλογική προσπάθεια να δοθεί νέα ώθηση στην ευρωπαϊκή ενοποίηση δεν μπορεί παρά να είναι ρόλος πρωταγωνιστή.

Επιτρέψτε μου να κλείσω με λίγα λόγια για τη δική μου χώρα. Η Ελλάδα πήρε νωρίς την απόφαση να ενταχθεί σε μια ολοένα και περισσότερο ενωμένη Ευρώπη. Αλλά η στρατηγική αυτή επιλογή δεν μεταφράστηκε πάντα σε αντίστοιχα μέτρα που θα εξασφάλιζαν τη θέση της χώρας στον κεντρικό πυρήνα της Ευρώπης.

Μετά από μια παρατεταμένη κρίση, η Ελλάδα μοιάζει σήμερα με το ευάλωτο, προκεχωρημένο φυλάκιο μιας εκτεταμένης αυτοκρατορίας, της ευρωπαϊκής, που παραπαίει. Δυστυχώς είναι επίσης μια χώρα σε κατάσταση επιτροπείας. Και αυτό μας πληγώνει.

Όσοι δεν ασχολούμαστε μόνο με την αναζήτηση αποδιοπομπαίων τράγων, γνωρίζουμε ότι ως Έλληνες φέρουμε την πιο μεγάλη ευθύνη για τη σημερινή κατάσταση της χώρας. Αλλά θα πρέπει όλοι να παραδεχτούμε επίσης ότι η ευρωπαϊκή διαχείριση της κρίσης, περιλαμβανομένης και της ελληνικής, δεν υπήρξε διόλου επιτυχής.

Αργήσαμε πολύ να συμφωνήσουμε εμείς οι Έλληνες στο δικό μας σχέδιο εξόδου από την κρίση, που θα μάς επέτρεπε επίσης να ζητήσουμε με μεγαλύτερη αξιοπιστία απτές αποδείξεις μιας αποτελεσματικής αλληλεγγύης από την πλευρά των εταίρων μας.

Η Ελλάδα πρέπει να ξαναβρεί τη θέση που της ανήκει σε μια Ευρώπη περισσότερο ενωμένη, μια Ευρώπη με αυτοπεποίθηση για την πολυμορφία της και περήφανη όχι μόνο για το παρελθόν της. Μια Ευρώπη που θα αποτελεί παράδειγμα για τους άλλους.

Θέλω να ευχαριστήσω και πάλι εσάς κύριε Πρέσβη προσωπικά αλλά και ως εκπρόσωπο της Γαλλικής Δημοκρατίας για τη μεγάλη τιμή, καθώς και όλους όσοι παρευρίσκεστε στην αποψινή τελετή. Σας είμαι ευγνώμων.